

Sygn. akt II Ca 601/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Arkadiusz Lisiecki (spr.)
Sędziowie	SSO Paweł Hochman SSO Dariusz Mizera
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Spółki z o. o. z siedzibą w R.

przeciwko (...) Spółce z o.o. z siedzibą w B.

o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 3 lipca 2013 roku, sygn. akt I C 324/13

1. z zażalenia zawartego w apelacji zmienia zaskarżony wyrok w punkcie drugim sentencji w ten sposób, że nie zasądza od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu;

2. oddala apelację;

3. znosi wzajemnie koszty procesu między stronami za instancję odwoławczą.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 601/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 3 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) Spółka z o.o. z siedzibą R. przeciwko (...) Spółka z o.o. z siedzibą w B. o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji

1. oddalił powództwo;

2. zasądził od powoda (...) Spółka z o.o. z siedzibą w R. na rzecz

pozwanego (...) Spółka z o.o z siedzibą R. kwotę 1.217,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego

W dniu 7 lutego 2011 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie sygn. akt V GNc upr 2601/10 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał zapłatę kwoty 5.416,56 zł na rzecz pozwanego przez (...) Sp. z o.o.w P.(...).

Nakaz został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 13.05.2011 r.

Dłużnik (...) jest Sp z o.o. mającą siedzibę w P.(...). i zajmuje się wytwarzaniem mebli. Prezesem zarządu jest J. S..

Powódka (...) jest Spółką z o.o. z siedzibą w R. i zajmuje się m.in. sprzedażą hurtową mebli. Prezesem zarządu w Spółce jest A. S., która jest żoną J. Ś..

W dniu 27 czerwca 2011 r. w P.(...). pomiędzy (...) Sp. z o.o.w R.a (...) Sp. z o.o.w P.(...). doszło do zawarcia umowy pożyczki, w wyniku której (...) Sp. z o.o. pożyczyła (...) Sp. z o.o. kwotę 2.000.000 zł. Pożyczkobiorca zobowiązał się zwrócić kwotę pożyczki do 29.02.2012 r.

Na przekazywane przez pożyczkobiorcę ruchomości w ramach spłaty kredytu pożyczkodawca wystawiał faktury obejmujące przekazywane ruchomości w postaci mebli. W fakturach zaznaczone było, iż przekazanie to następuje tytułem rozliczenia pożyczki. W dniu 16 grudnia 2011 r. wystawił fakturę nr (...) na łączną kwotę brutto 80.988,74 zł oraz fakturę nr (...) na kwotę 9.445,07 zł. W dniu 30 marca 2012 r. wystawił fakturę nr (...) na kwotę 138.934,96 zł, fakturę nr (...) na kwotę 50.603,74 zł, fakturę nr (...) na kwotę 93.486,15 zł oraz fakturę nr (...) na kwotę 185.666,04 zł.

Przeciwko dłużnikowi (...) Sp. z o.o. toczy się wiele postępowań egzekucyjnych, w tym m.in. z wniosku pozwanej (...) Sp. z o.o.w sprawie KM (...).

W dniu 8.11.2012 r. komornik sądowy S. S.w sklepie powódki znajdującym się w P.(...). przy ul. (...), dokonał zajęcia 157 sztuk mebli o łącznej wartości 191.600,00 , szczegółowo opisanych w sporządzonym protokole zajęcia. Obecny przy czynności J. Ś. prezes (...) Sp. z o.o.- dłużnika oświadczył, że właścicielem wszystkich zajętych ruchomości jest powódka (...) Sp. z o.o. Komornik wszystkie zajęte ruchomości oddał pod dozór J. Ś..

W chwili zawierania umowy pożyczki oraz przenoszenia własności ruchomości powódka wiedziała, że (...) Sp. z o.o. ma długi i nie reguluje ich na bieżąco.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że zajęte przez komornika ruchomości stanowią własność powódki- osoby trzeciej, która nie jest dłużnikiem pozwanej. Niemniej jednak powództwo nie może zostać uwzględnione, a to wobec zgłoszonego przez pozwaną zarzutu bezskuteczności wobec niego przeniesienia przez dłużnika na powódkę własności zajętych ruchomości.

Zgłoszony przez pozwaną zarzut jest w ocenie Sądu Rejonowego zasadny.

Przeniesienie przez dłużnika własności ruchomości na powódkę jest czynnością dokonaną z pokrzywdzeniem wierzyciela (pозwanej), gdyż uniemożliwia mu zaspokojenie jego wierzytelności. Powódka w momencie dokonywania czynności prawnej z dłużnikiem o tym wiedziała, zdawała sobie sprawę, że dłużnik ma do spłacenia wiele wierzytelności. Powódka udzielając dłużnikowi pożyczki w 2011 roku również stała się jednym z wierzycieli.

Nie ma żadnego usprawiedliwienia dla uprzywilejowania jednego wierzyciela (powódki) względem pozostałych.

W niniejszej sprawie powódka wiedziała, iż dłużnik (...) Sp. z o.o. ma długi i ich nie reguluje. Ponadto A. S., będąca prezesem (...) Sp. z o.o., jest żoną J. S., który jest prezesem (...) Sp. z o.o. W ocenie Sądu Rejonowego są to przesłanki do uznania, iż spłata pożyczki przez (...) Sp. z o.o. została dokonana z pokrzywdzeniem pozwanej.

Z tych względów Sąd Rejonowy powództwo oddalił.

O kosztach procesu orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c.

Pełnomocnik strony powodowej (...) sp. z o.o. w R., zaskarżył wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie przepisu art. 527 § 1 i 2 k.c. poprzez błędną wykładnię skutkującą zastosowaniem w/w przepisu, polegającą na przyjęciu, iż dla uznania zasadności zarzutu pozwanego dotyczącego uznania czynności prawnej polegającej na sprzedaży towarów handlowych przez (...) sp. z o.o. (...) sp. z o.o. za bezskuteczną w stosunku do (...) sp. z o.o. z powodu dokonania czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzycieli, wystarczającym jest poczynienie ustaleń dotyczących świadomości osoby trzeciej - powódki co do sytuacji finansowej dłużnika - (...) sp. z o.o. w chwili dokonywania czynności prawnej z dłużnikiem, przy braku jakichkolwiek ustaleń dotyczących działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, ustaleń dotyczących kondycji finansowej dłużnika w chwili dokonywania czynności prawnych z powódką i w chwili zgłoszenia zarzutu z art. 527 k.c. przez pozwaną, ustaleń dotyczących skutków dokonanej czynności prawnej w zakresie niewypłacalności dłużnika, a nadto przy braku ustaleń dotyczących uzyskania przez powódkę korzyści majątkowych na skutek dokonanej z dłużnikiem czynności prawnej, ustaleń w zakresie braku wzajemnej ekwiwalentności świadczeń uzyskanych w wyniku dokonanej przez powódkę z dłużnikiem czynności prawnej, w sytuacji gdy prawidłowa wykładnia przepisu art. 527 § 1 i 2 k.c. prowadzi do wniosku, iż wierzyciel może dochodzić uznania czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do niego, przy kumulatywnym spełnieniu następujących przesłanek: pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, wiedzy lub możliwości-przy zachowaniu należytej staranności - dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią, zaś na skutek owej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

- przepisu art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c, 227 k.p.c. i 232 k.p.c poprzez przyjęcie, iż pozwany udowodnił przesłanki uznania czynności prawnej dłużnika - (...) sp. z o.o. z pokrzywdzeniem wierzycieli, w sytuacji gdy pozwany nie udowodnił faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, mimo iż z tych faktów wywodził skutki prawne, w szczególności nie wykazał, by na skutek dokonanej z powódką czynności prawnej dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności prawnej, by dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, by na skutek dokonania czynności prawnej z dłużnikiem powódka uzyskała korzyść majątkową, by świadczenia otrzymane na skutek dokonanej z dłużnikiem czynności prawnej nie były wzajemnej ekwiwalentne,

przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i nie uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, w szczególności treści umowy pożyczki zawartej przez powódkę z dłużnikiem i dokumentów obrazujących jej rozliczenie między stronami tej czynności prawnej oraz faktu, iż środki finansowe uzyskane z pożyczki przeznaczone zostały na spłatę zobowiązań finansowych dłużnika, a nadto wyjaśnień prezesa zarządu powódki i zeznań świadka dłużnika J. Ś., z których wynikało, iż dzięki udzielonej pożyczce dłużnik mógł spłacać swoje wymagalne

. zobowiązania finansowe, powódka zaś uzyskała ekwiwalentne świadczenie w postaci wykonywanych przez dłużnika usług na jej rzecz i przeniesienia własności ruchomości należących do dłużnika,

- braku wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej - wyższej instancji i powódce - na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności, poprzez brak w uzasadnieniu wyroku jakichkolwiek rozważań w powyższym zakresie;

4) przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. poprzez przyznanie pozwanej od powódki kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 1217 zł, w sytuacji gdy strony pozwanej nie reprezentował profesjonalny pełnomocnik procesowy - radca prawny, bowiem jedyne wniesione pismo przez stronę pozwaną, tj. odpowiedź na pozew zostało podpisane przez prezesa zarządu pozwanej W. N., a nadto stronie powodowej pozwana nigdy nie doręczyła pełnomocnictwa udzielonego radcy prawnemu.

W konkluzji wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wedle norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wносиł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: apelacja nie jest uzasadniona.

W ocenie Sądu II instancji nie jest uzasadniony zarzut apelacji naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 527 § 1 i 2 k.c. Na wstępie podnieść należy, że w odpowiedzi na pozew strona pozwana podnosząc zarzut uznania za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika z powódką wskazała dowody z dokumentów, które potwierdziły zgłoszony zarzut uzasadniając spełnienie przesłanek wskazanych w w/w przepisie. Zostały bowiem przedstawione faktury VAT na okoliczność dokonania czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzyciela. Trafnie podnosi autor w odpowiedzi na apelację, że fakt nazwania spornej czynności „rozliczeniem pożyczki” nie może uzasadniać tej czynności za usprawiedliwioną. W uzasadnieniu pozwu powódka twierdzi, że nabyła zajęte przez komornika ruchomości na własność co mają potwierdzać faktury VAT, a następnie już w toku procesu powołuje się na umowę pożyczki i wzajemne rozliczenia pomiędzy spółkami. Okoliczność powyższa świadczy, że obie spółki pozostawały w relacjach handlowych i na co również zwraca zasadnie strona pozwana pozostawały w relacjach rodzinnych. W takim wypadku usprawiedliwione jest twierdzenie pozwanego, że z uwagi na postanowienia art. 527 § 3 i 4 k.c. te okoliczności faktyczne zwalniały go z dowodzenia spełnienia przesłanek z art. 527 § 1 k.c.

Z zeznań strony powodowej wynika, że dłużnik w dacie dokonywania czynności prawnej znajdował się w trudnej sytuacji finansowej albowiem nie regulował wymaganych należności, w tym wynagrodzeń podległych pracownikom.

Faktem jest, że wskutek dokonanej czynności prawnej strona powodowa odniosła korzyść majątkową w postaci zajętych przez komornika mebli. Powódka z racji wzajemnych transakcji handlowych, obecności osób z rodziny w ich zarządach miała zatem świadomość działania z pokrzywdzeniem pozwanej. Strona powodowa nie wykazała w toku procesu, że nie działała z pokrzywdzeniem wierzyciela. Jak to już wyżej podniesiono powódka wręcz przyznała, że znana jej była trudna sytuacja finansowa dłużnika. Z uwagi bowiem na jej trudną sytuację finansową zawarła umowę pożyczki by stworzyć jej warunki do dalszego prowadzenia działalności gospodarczej.

Z informacji udzielonej przez komornika wynika, że prowadzona jest przeciwko dłużnikowi egzekucja z wniosków egzekucyjnych złożonych przez wielu wierzycieli oraz, że istnieje możliwość w przypadku sprzedaży zajętych ruchomości zaspokojenia pozwanego w części.

W świetle powyższego zasadnie wywiódł Sąd Rejonowy, że zostały spełnione przesłanki określone w przepisie art. 527 § 1 i 2 k.c. Z tego to powodu w ocenie Sądu Okręgowego podniesiony zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 527 § 1 i 2 k.c. nie można podzielić.

Nie jest uzasadniony z wyżej wskazanych względów także zarzut obrazy art. 6 k.c. i następnych przepisów wskazanych w apelacji w tej materii.

Sąd II instancji nie podziela również zarzutu apelującego obrazy przez Sąd Rejonowy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. W tym miejscu godzi się przypomnieć, że zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczają w szczególności: obowiązek wyprowadzenia przez sąd z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych (zgodnych z zasadami logicznego rozumowania), ramy proceduralne (ocena

dowodów musi respektować pewne warunki określone przez prawo procesowe, w szczególności przepisy art. 227-234 k.p.c.), wreszcie poziom świadomości prawnej sędziego oraz dominujące poglądy na sądowe stosowanie prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, nr 17, poz.655). W kontekście tych uwag zdaniem Sądu Okręgowego brak jest podstaw do kwestionowania przeprowadzonej w niniejszej sprawie oceny dowodów.

Dodatkowo podnieść należy, że strona powodowa w apelacji ogranicza się wyłącznie do polemiki z argumentacją Sądu Rejonowego, ponieważ przedstawia własną ocenę dowodów, nie wskazując natomiast żadnych uchybień wyżej wskazanym zasadom przez sąd meriti. Tak wywiedziony zarzut apelacji nie może odnieść zamierzonego skutku.

Z tych wszystkich względów apelację jako nie uzasadnioną Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił.

Zażalenie powódki zamieszczone w apelacji na orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu jest zasadne.

Z lektury akt sprawy wynika, że strona pozwana w toku procesu nie była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym. Dlatego brak było podstaw do zasądzenia od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1217 zł. Orzeczenie w tej części zostało wydane z obrazą art. 98 k.p.c. i z uwagi na powyższe z mocy art. 386 § 1 orzeczono jak w sentencji.

Na oryginale właściwe podpisy